

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри спорту і спортивних ігор

Микола ПРОЗАР

підпис

27 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ

підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Тренер з видів спорту

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

галузі знань 01 Освіта

мова навчання українська

2025-2026 навчальний рік

Розробники програми: Микола ПРОЗАР, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спорту і спортивних ігор, доцент, завідувач кафедри спорту і спортивних ігор
Вадим СТАСЮК, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри спорту і спортивних ігор
Юлія ПЕТРОВА, викладач кафедри спорту і спортивних ігор

Ухвалено на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор

Протокол № 13 від 27 серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

підпис

Микола ПРОЗАР

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення вибіркового освітнього компоненту «Методика проведення спортивних змагань» полягає у формуванні, інтегральної, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей спеціальності, програмних результатів навчання у майбутніх тренерів з видів спорту, які спрямовані на підготовку висококваліфікованого фахівця, оволодіння ним вміннями і навичками здійснювати фізкультурно-оздоровчу та навчально-тренувальну роботу з різним контингентом населення у процесі проведення спортивних змагань.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	3-й рік	3-й рік
Семестр вивчення	VI семестр	VI семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити	4 кредити
Загальний обсяг годин	120 годин	120 годин
Кількість годин навчальних занять	40 годин	16 годин
Лекційні заняття	10 годин	4 годин
Практичні заняття	30 годин	12 годин
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	80 годин	102 годин
Форма підсумкового контролю	Залік	залік

3. Статус дисципліни: вибіркового компоненту дисциплін професійної підготовки.

4. Передумовами для вивчення освітнього компоненту «Методика проведення спортивних змагань» є обов'язкові компоненти дисциплін професійної підготовки, а саме: «Теорія і методика спортивних ігор», «Теорія і методика фізичного виховання», «Теорія і методика спортивного тренування», «Підвищення спортивної майстерності».

5. Програмні компетентності навчання.

За результатами вивчення вибіркового освітнього компоненту «Методика проведення спортивних змагань» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 12 здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні фахові компетентності:

- ФК 02 здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.;
- ФК 12 здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення вибіркового компоненту «Методика проведення спортивних змагань» у здобувачів вищої освіти має сформуватися такий програмний результат навчання:

- ПРН 8 здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань.

Здобувачі вищої освіти після закінчення курсу мають **знати:**

- значення та види змагань;
- організацію, проведення та планування змагань з видів спорту;
- системи розіграшу (колову з вибуванням, змішану);
- правила змагань з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу.
- організаційно-практичні заходи, які необхідно виконати до, під час та після завершення змагань під час їх проведення у дитячо-юнацьких спортивних школах, колективах фізичної культури, у спортивних клубах.

Вміти:

- підготувати звітну документацію про проведення змагань (положення про змагання, заявку, технічну заявку, таблицю результатів, звіт головного судді);
- скласти сценарій відкриття та закриття змагань;
- скласти кошторис витрат на проведення змагань;
- скласти кошторис витрат по відрядженню на участь у змаганнях;
- вести протокол гри з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу;
- виконувати практичне суддівство змагань з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу.

7. Методи навчання:

Словесні, наочні та практичні методи фізичного виховання та спортивної підготовки, розповідь, діалогічний метод, бесіда; програмовий метод, презентація, демонстрація; змагальний та ігровий методи; вирішення проблемних завдань; інтерактивні методи, технології дистанційного навчання;

технології організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

8. Засоби діагностики результатів навчання: результати виконаних завдань (підготовка звітної документації для проведення змагань), виконання тестових завдань, модульна контрольна робота, екзамен, пакет ректорської контрольної роботи.

8. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1							
Теоретичні та практичні аспекти проведення спортивних змагань з видів спорту							
Тема 1. Особливості організації та проведення спортивних змагань.	12	2	-	-	-	10	-
Тема 2. Особливості організації та проведення змагань з волейболу.	12	2	-	-	-	10	-
Тема 3. Особливості організації та проведення змагань з баскетболу.	12	2	-	-	-	10	-
Тема 4. Особливості організації та методика проведення змагань з гандболу.	12	2	-	-	-	10	-
Тема 5. Особливості організації та методика проведення змагань з футболу.	10	2	-	-	-	8	-
Тема 6. Методика суддівства змагань з волейболу.	16	-	8	-	-	8	-
Тема 7. Методика суддівства змагань з баскетболу.	16	-	8	-	-	8	-
Тема 8. Методика суддівства змагань з гандболу.	16	-	8	-	-	8	-
Тема 9. Методика суддівства змагань з футболу.	14	-	6	-	-	8	-
Разом за змістовим модулем 1	120	10	30			80	
Разом годин	120	10	30			80	

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		Лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1							
Теоретичні та практичні аспекти проведення спортивних змагань з видів спорту							
Тема 1. Особливості організації та проведення спортивних змагань. Тема 2. Особливості організації та проведення змагань з волейболу.	28	2	-	-	-	26	-
			-	-	-		-
Тема 3. Особливості організації та проведення змагань з баскетболу. Тема 4. Особливості організації та методика проведення змагань з гандболу. Тема 5. Особливості організації та методика проведення змагань з футболу.	28	2	-	-	-	26	-
			-	-	-		-
			-	-	-		-
Тема 6. Методика суддівства змагань з волейболу.	20	-	4	-	-	10	-
Тема 7. Методика суддівства змагань з баскетболу.	20	-	4	-	-	16	-
Тема 8. Методика суддівства змагань з гандболу.	15	-	2	-	-	13	-
Тема 9. Методика суддівства змагань з футболу.	15	-	2	-	-	13	-
Разом за змістовим модулем 1	120	4	12	-	-	104	-
Разом годин	120	4	12	-	-	104	-

10. Форми та методи поточного семестрового та підсумкового контролю.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт здійснюється із використанням таких форм та методів: усне опитування, тестування, практичне суддівство, вирішення проблемних ситуацій, презентація навчального матеріалу (звітна документація з організації змагань), аналіз виконаної роботи, модульна контрольна робота, залік.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (80 балів)		Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)		100
Поточний контроль	МКР	
80 балів	20 балів	

**Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами
і критерії оцінювання**

Сума балів за 100- бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно- варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно- продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять

З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (<http://surl.li/hwbc>).

Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою:

$$R = ((0,05 \times CO) + 0,4) \times ВБ$$

де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль;

CO – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю;

ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Наприклад:

Відповідно до робочої програми освітнього компоненту «Методика проведення спортивних змагань» здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю зі Змістового модуля 1 отримав 9 оцінок, а саме: 5, 6, 8, 12, 10, 11, 9, 9, 10. Ваговий бал ЗМ 1 складає 80 балів.

Дії НПП, або здобувача:

- визначити середнє арифметичне отриманих оцінок, яке відповідно складе – 8,3 бали;

- отримані значення підставити у формулу:

$$R = ((0,05 \times 8,3) + 0,4) \times 80 = 65$$

Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти за змістовий модуль 1 «Теоретичні та практичні аспекти проведення спортивних змагань з видів спорту» отримав – 65 балів.

Шкала оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти за результатами роботи на практичних заняттях (усне опитування, тестування, виконання практичного суддівства та підготовка звітної документації за результатами проведення змагань)

Об'єм пройденого матеріалу	Бали що нарах. за 12-бальною системою оцінювання
Змістовий модуль 1	
Теоретичні та практичні аспекти проведення спортивних змагань з видів спорту (40 балів)	
1. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – «Основні правила гри у волейбол».	4-12
2. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – «Основні правила гри у баскетбол».	4-12
3. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – «Основні правила гри у гандбол».	4-12
4. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – «Основні правила гри у футбол».	4-12
5. Практичне суддівство з волейболу.	4-12
6. Практичне суддівство з баскетболу.	4-12
7. Практичне суддівство з гандболу.	4-12
8. Практичне суддівство з футболу.	4-12
9. Підготовка звітної документації за результатами проведення змагань з волейболу, баскетболу, гандболу та футболу (самостійна робота).	4-12

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях, за 12-ю системою оцінювання. Здобувачі вищої освіти готують звітну документацію за результатами проведення змагань з волейболу, баскетболу, гандболу та футболу:

- Положення про змагання (з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу);
- попередню заявку для участі у змаганнях (з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу);
- іменну заявку для участі у змаганнях (з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу);
- технічну заявку для участі у змаганнях (з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу);
- сценарій відкриття змагань;

- протоколи зустрічей (з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу);
- таблицю результатів (з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу);
- звіт головного судді (з волейболу, баскетболу, гандболу, футболу);
- сценарій закриття змагань;
- кошторис витрат на проведення змагань;
- кошторис витрат по відрядженню на участь у змаганнях.

Модульна контрольна робота (20 балів)

Змістовий модуль 1 завершується написанням модульної контрольної роботи.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти з дисципліни «Методика проведення спортивних змагань».

Виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

З дисципліни «Методика проведення спортивних змагань» здобувачі вищої освіти пишуть одну модульну контрольну роботу, яка виконується у письмовій формі, складається з 10-ти варіантів у кожному варіанті по чотири питання. За повну й вірну відповідь на кожне питання можна отримати 5 балів.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view?pli=1>) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю):

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Критерії оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті.

1. Наявність документа про завершення: сертифікат, диплом, грамота або інший документ, що підтверджує успішне проходження.

2. Відповідність змісту отриманих знань та здобутих результатів навчання тематиці курсу: у випадку якщо це курси, вебінари, семінари, круглі столи тощо, їх тематика має відповідати одній або кільком темам, які визначені даною робочою програмою.

3. Система оцінювання. Здобувач отримує:

- **відмінно (12-10 балів)**, якщо курс має значний обсяг, містить практичну складову, зміст курсу повністю відповідає програмним результатам навчання; якщо посів I місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувач, який отримує оцінку «відмінно», демонструє глибокі, системні знання та високий рівень практичних навичок, здобутих у неформальній освіті. Він не просто засвоїв матеріал, а й здатен застосовувати його в реальних умовах, аналізувати та створювати власні рішення;

- **добре (9-7 балів)**: якщо зміст збігається з основними положеннями певної теми; якщо посів II або III місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів II або III місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувач на цьому рівні володіє основними знаннями та вміннями, які відповідають ключовим положенням певної теми. Уміє застосовувати отримані знання в типових, стандартних ситуаціях. Здатний виконати практичні завдання, що були частиною курсу. Може виконувати аналітичну роботу, але потребує додаткових роз'яснень для вирішення нестандартних проблем;

- **задовільно (6-4 балів)**: короткостроковий семінар або тренінг, що дає базове розуміння теми. Здобувач володіє базовим розумінням теми, але його знання є фрагментарними, а навички – обмеженими. Його знання є поверхневими, і він може мати значні труднощі з поясненням взаємозв'язків між різними аспектами теми.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	10	відмінно	Зараховано/ Passed
82-89	B (добре)	25	добре	
75-81	C (добре)/Good	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	25		
60-66	E (достатньо)/Enough	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю			

	повторного складання)/Fail			
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail		незадовільно	не зараховано /Fail

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Методика проведення спортивних змагань»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік/диференційованих залік, отримує підсумкову рейтингову оцінку, яка визначається як сума рейтингової оцінки за навчальні заняття та рейтингових оцінок контрольних заходів поточного контролю з цього освітнього компоненту;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами поточного контролю з освітнього компоненту, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік/диференційований залік отримує оцінку F за шкалою ЄКТС та «не зараховано»/«незадовільно» за національною шкалою;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю з освітнього компоненту у формі заліку/диференційованого заліку зобов'язаний ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійна лекційна аудиторія (105), мультимедійний проєктор VIEWSONIC PJD5250 DLP (2016 р., 1 шт.), екран для проєктора; ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, мультимедійний методичний кабінет кафедри спорту і спортивних ігор, аудиторія (222 а), телевізор (плазма) TV AUDIO SAMSUNG 104-IX (2008 р., 1 шт.).

Спортивний зал № 2, аудиторія 225 для проведення практичних занять, стадіон К-ПНУ, для проведення практичних занять, матеріально-технічне забезпечення для проведення практичних занять:

- набивні м'ячі;
- волейбольні м'ячі;
- баскетбольні м'ячі;
- гандбольні м'ячі;
- футбольні м'ячі;
- скакалки;
- напівсфера балансувальна;
- фітболи;
- резинки;
- джгути;
- координаційна драбина.

14. Рекомендована література.

Основна

1. Гуска М. Б. Дорош В. У., Стасюк І. І., Козак Є. П. Організація, проведення змагань зі спортивних ігор (волейбол): навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: «Аксіома», 2017. 281 с.

2. Костюкевич В. М. Організація і проведення змагань із спортивних ігор. 2-ге вид. перероб. та доповнен.: навч. Посіб. Київ: 2017, 216 с.

3. Прозар М. В., Козак Є. П. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): навчальний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2015. 234 с. (<https://tinyurl.com/2p8fune3>).

4. Прозар М. В., Петрова Ю. М. Методика проведення спортивних змагань. [для факульт. фіз. культури закладів вищої освіти]. Кам'янець-Подільський : Віта Друк, 2024. 90 с (<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8091>).

5. Поплавский Л. Ю. Баскетбол. Київ: Олімпійська література, 2004. 446 с.

Допоміжна

1. Правила гри (футбол) 2021-2022 р. URI: <https://tinyurl.com/38ttebtr> (дата звернення: 17.08.2025).
2. Офіційні правила баскетболу 2022 р. URI: <http://surl.li/pchqa> (дата звернення: 19.07.2025).
3. Офіційні правила волейболу 2017-2020 р. URI: <https://fvu.in.ua/uk/suddi> (дата звернення: 19.08.2025).
4. Офіційні правила змагань з гандболу. Переклад Валентин Вакула. URI: <http://surl.li/sxghq> (дата звернення: 21.07.2025).

15. Рекомендовані джерела інформації.

1. Корисні ресурси інтернету.

https://mms.gov.ua/	Офіційний сайт Міністерства молоді та спорту України
http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/	Офіційний сайт журналу «Теорія і методика фізичного виховання та спорту»
https://tinyurl.com/ye4434jw	Офіційний сайт журналу «Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»
https://tinyurl.com/yc8bc59x	Всеосвіта – база рефератів
https://prometheus.org.ua/	Офіційний сайт українського громадського проєкту масових відкритих онлайн-курсів
https://www.ed-era.com/courses/	Офіційний сайт студії он-лайн освіти в Україні
http://www.fvu.in.ua/	Офіційний сайт федерації волейболу України
http://www.ukrbasket.net/	Офіційний сайт федерації баскетболу України
http://www.handball.net.ua/	Офіційний сайт федерації гандболу України
http://www.ffu.org.ua/	Офіційний сайт федерації футболу України
http://referat.parta.ua	База даних українських рефератів
http://ua.textreferat.com	
http://ua-referat.com	
http://www.nbuv.gov.ua	
	Бібліотека ім. В.І. Вернадського